



Länstyrelsen  
Norrbotten

Yttrande

1 (3)

Datum  
2023-10-31

Ärendebeteckning  
706-9743-23

Socialdepartementet  
s.remissvar@regeringskansliet.se

## Diarienummer S2023:02226

### **Länstyrelsen i Norrbottens remissvar/yttrande DS 2023/15: Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn**

Länstyrelsen i Norrbotten tillstyrker i huvudsak utredningens förslag.

Syftet med utredningen är att ge socialnämnderna fler verktyg att inhämta uppgifter och utbyta uppgifter inom socialtjänsten för att förebygga brott och stärka skyddet för barn.

Utredningen utgår från sex förslag som presenteras här nedan. Varje förslag följs av Länstyrelsen i Norrbottens svar.

#### **Förslag 1 Fler myndigheter än idag ska vara anmälningsskyldiga vid kännedom eller misstanke att barn far illa.**

Länstyrelsen i Norrbotten stödjer förslaget. Länstyrelserna är också en av de organisationer som omfattas av förslaget och blir därmed anmälningsskyldiga. Länstyrelsen i Norrbotten anser, i enlighet med utredningens förslag för Länstyrelsen, att gemensamma riktlinjer skapas för hur anmälan ska ske och även att utbildningsinsatser bör genomföras. Länstyrelsen i Norrbotten vill också att all personal ska omfattas av anmälningsskyldigheten. Det ska ses mot bakgrund att det inte går att förutsäga fullt ut vilka funktioner inom Länstyrelsen som kan få del av uppgifter som rör barn som far illa. Dessutom kan en allmänningsskyldighet för alla även stärka Länstyrelsens interna arbete, utifrån Länstyrelsens barnrättsuppdrag, att samordna och utveckla arbetet med barns rättigheter.

#### **Förslag 2 Det ska vara obligatorisk återkoppling ifrån socialnämnder till den som gjort en anmälan om oro för barn**

Enligt utredningen ska en återkoppling om utredning påbörjats, alternativt inte påbörjats, ske inom 14 dagar till den som har anmält. Det kan innebära att fler barn får skydd och samtidigt ökar tilliten till socialtjänsten. Länstyrelsen i Norrbotten stödjer förslaget.

### **Förslag 3 Socialnämnderna ska få ta del av uppgifter ur misstanke- och belastningsregistren inom ramen för en barnavårdsutredning**

Länsstyrelsen i Norrbotten stödjer i huvudsak förslaget. I enlighet med utredningen anser Länsstyrelsen i Norrbotten att det kommer att underlätta arbetet med relevanta riskanalyser från socialtjänstens sida för att utröna om barns behov av skydd.

Förutom att inhämta uppgifter om det enskilda barnet ur misstanke och belastningsregistret, föreslår utredningen att socialnämnden även ges möjlighet att inhämta uppgifter från närstående till barnet som är över 15 år och som barnet bor tillsammans med. Enligt utredningen ska möjligheten att inhämta uppgifter inte ske regelmässigt utan avvägas mot barnets behov av skydd och utifrån barnets bästa. Länsstyrelsen i Norrbotten vill betona att inhämta uppgifter om anhöriga bör ske med stor försiktighet. I avvägningen av barnets bästa är det viktigt att ta hänsyn till barnperspektiv, barnrättsperspektiv och barnets perspektiv. Barnperspektivet innebär att den vuxne utifrån sin erfarenhet sätter sig in i barnets situation själv bedömer vad som är barnets bästa. Barnrättsperspektivet innebär att det enskilda barnet ska ses kompetenta och fullvärdiga medborgare och som ska bedömas med respekt i alla sammanhang. Barnets perspektiv handlar om att få det enskilda barnets berättelse. För att få barnets perspektiv ska den vuxne kommunicera med det enskilda barnet utifrån barnets förutsättningar (mognad, ålder o s v). Risken med att exempelvis inhämta uppgifter om närstående som exempelvis är barn i åldern 15 – 18 år innebär att barnperspektivet väger tyngre än både barnrättsperspektivet och barnets perspektiv.

### **Förslag 4 Gallringsbestämmelserna i fråga om handlingar i barns personakter (barnakter) bör ändras/förlängas**

Länsstyrelsen i Norrbotten stödjer förslaget. Framför allt innebär förslaget om den 60-åriga gallringsfristen att enskilda i vuxen ålder får ta del av sin egen barnakt.

### **Förslag 5 Socialnämnder inom samma eller olika kommuner ska få utbyta information om barn och unga i brottsförebyggande syfte**

Länsstyrelsen i Norrbotten stödjer förslaget. I enlighet med utredningen anser Länsstyrelsen i Norrbotten att förslaget möjliggör mer rättssäkra underlag för framtida bedömningar från Tingsrätten i frågor som rör exempelvis LVU.

### **Förslag 6 Socialnämnder ska få inhämta information ifrån referenspersoner vid frågor om vårdnad om barn, barns boende och barns rätt till umgänge med den förälder som barnet inte bor hos**

Enligt utredningen finns ett behov av att socialnämnder kan få uppgifter från en referensperson **utan samtycke från vårdnadshavare**, för att på så sätt inhämta den information som behövs för att bedöma om vad som är barnets bästa i frågor om vårdnad, boende eller umgänge.

Vidare föreslår utredningen att det ska finnas uppgiftsskyldighet för personal inom skolan, förutom för skolläkare, skolsköterska, psykolog eller kurator inom elevhälsa.

Länsstyrelsen i Norrbotten stödjer förslaget, men ser samtidigt också ett behov av att utveckla riskbedömningar och rutiner som kan skydda uppgiftslämnaren.

### **Övriga kommentarer**

Utredningens förslag kommer att påverka socialnämnderna i form av ökade kostnader och det nya förslaget kommer också ställa krav på kompetensutveckling inom socialtjänsterna. Visions kartläggning av kommunernas socialtjänster visar på stora utmaningar i att kunna rekrytera socionomer. Framför allt är det ett problem för de mindre kommunerna. Endast två av 29 kommuner i Norrbotten och Västerbotten anger att de inte har rekryteringsproblem. Länsstyrelsen i Norrbotten vill därför uppmärksamma att kompetensbristen inom socialtjänsten försvårar att kunna nå de mål som anges i utredningen.

### **De som medverkat i beslutet**

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med Mats Burman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Lina Segerlund enhetschef medverkat.